МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури та мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
факультету культури та мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2024 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»
доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ТЕАТРАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ»,
що викладається в межах ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Львів – 2024 р.

Назва навчальної дисципліни	Театральна антропологія
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури та мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 026 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно
Викладачі курсу	Валько Роман Миколайович, асистент кафедри театрознавства та акторської майстерності
	roman.valko@lnu.edu.ua rvalkom@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації у день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка навчальної дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Театральна антропологія” є вибірковою дисципліною зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво для ОПП “Акторське мистецтво драматичного театру та кіно”, яка викладається в 5-му семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік вкінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено, аби надати учасникам необхідні знання щодо теоретичних основ театральної антропології, етапів її становлення, для оволодіння категоріальним рядом цієї новітньої науки, з метою сутнісного розуміння основних підвалин та мети перформативного дійства. Упродовж курсу передбачається відвідування вистав та різних мистецьких акцій, перегляд відео та інших матеріалів. Опрацювання різних теоретичних праць, аби ознайомити із усією палітрою поглядів – їх тотожність і розбіжність - на ритуал, тренінг, спектакль, перформанс тощо. Курс багатий на обговорення, розмови, дискусії та діалоги на основі побаченого та прочитаного.
Мета та цілі дисципліни	Метою занять є ознайомлення студентів акторського курсу з особливостями становлення та сприйняття мистецтва – назагал, та театрального – зокрема, прогностичним та аналітичним їх вкладом у самоусвідомлення людини і світу; особливостями пошуків у цьому ключі провідних подвижників сценічного поступу; особливостями сприйняття та ставлення до театру, як ритуалу, у різні часи і в різних культурах; сутністю явища сингулярності театральної штуки, вкладом Леся Курбаса та інших українських митців у розуміння місця та ролі театру у суспільному бутті.

Ключові слова	Театр, антропологія, метод, ритуал, транс, тренінг, аналіз, теорія, синергія, "змінена свідомість", театр "жорстокості", тіло, тілесність, енергія,ритм, вібрація, резонанс, Арто, Барба, Гротовський, Брук, Стреллер…
Формат дисципліни	Очний
	Проведення практичних робіт та консультацій для кращого розуміння тем
Тривалість навчальної дисципліни	Один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	32 год аудиторних занять. З них 16 год лекцій, 16 год практичних занять та 88 год самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після вивчення навчальної дисципліни «Театральна антропологія» з**добувачі вищої освіти повинні:** а) знати: - основні етапи формування театральної антропології; - основних протагоністів цієї школи і їх місце у її формуванні; - ключові прийоми й методи для реалізації "справжнього" театрального дійства; - новітні досвіди у пошуках театром онтологічного; б) вміти: - використовувати набуті знання у повсякденній театральній практиці; - вільно володіти категоріальним апаратом театральної антропології.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички:** вивчення концептуальних засад сценічного мистецтва дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Комунікаційні навички:** вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. **Навички критичного мислення:** дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення
Теми	ТЕМА 1. Вступ. Що таке «театральна антропологія»? ТЕМА 2. Гра в культурі, ритуалі та обрядах. Першопричинна гра. ТЕМА 3. Людина і тіло. Людина і "дух", Енергія. ТЕМА 4. Акторське тіло в різних техніках акторського виконання. ТЕМА 5. "Жорстокість" і театр. ТЕМА 6. Театральність. Акторство як професія і як ремесло. ТЕМА 7. Людське зоо і «монструаріум». ТЕМА 8. Східні техніки акторської гри. Театр Но, Кабукі,

	Китайська опера, тощо. ТЕМА 9. Театр катхакалі та театр Бунраку. ТЕМА 10. Система акторського тренінгу і біомеханіки. ТЕМА 11. Режисерські унікальні розробки акторського тренінгу. Єжи Ґротовський. ТЕМА 12. Євдженіо Барба та театр «Одін» – особливий спосіб взаємодії з культурою. ТЕМА 13. Режисерський метод виховання актора – Теодорос Терзопулос. ТЕМА 14. Режисерський метод виховання актора – Тадаші Сузукі. ТЕМА 15. Комедія дель-арте і її сучасні послідовники Джорджо Стреллер і Даріо Фо. ТЕМА 16. Школа театральної антропології
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, колаборативне навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД). 2. Нормативні документи. Ілюстративні матеріали.
Література для вивчення дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. **Основна література:** 1. Бальме К. Вступ до театрознавства. – Львів, 2008. 2. Евдженіо Барба. Паперове каное. Переклав з англійської Микола Шкарабан. – Львів: Літопис, 2001 3. Веселовська Г. Проблема знаку в театральному мистецтві // Вісник Львівського університету. Серія Мистецтвознавство. – В. 4. – Львів, 2004. –С. 3 – 10. 4. Гейзінг Йоган. Homo ludens / Пер з англ. Мокровольського О. –К.: Вид-во “Основи”, 1994. – 250 с. 5. Дельєж Р. Нариси з історії антропології. Школи. Автори. Теорії. – Києво-Могилянська академія. – 2008. 6. Історія європейської ментальності/ за ред. Петера Дінцельбахера. – Основи., Львів, 2019. 7. Колянкевич Л. Дзяди. Театр світа померлих / Переклад Марти Швець з поль., - К., 2018. 8. Мосс М. Техніки тіла / / Мосс М. Товариства. Обмін. Особистість. Праці з соціальної антропології. М., 1996. 9. Паві П. Словник театру. – Львів, 2006. 10. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. – Т. 1 – Т. 3. – Львів, 2003. 11. Арто А. Театр і його двійник. Театр жорстокости. Другий маніфест. Видавництво Жупанського. Київ, 2021. 280 с. 12. Барба Е. Передвиражальність . Кіно-Театр. Київ №5, 1997. С. 38-

	41. 13. Барба Е. Саварезе Н. Секрети мистецтва лицедійства. Кіно-Театр №1. Київ, 1997. С. 16–19. 14. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську мастерність і театр. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка Львів, 2005. 136 с. 15. Курбас Л. Березіль. Із творчої спадщини. Дніпро. Київ, 1988 – 518 с. 16. Корнієнко Н. Театр і квантовий світ: Спокуси вільнодумства. Київ: НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2019. 160 с. 17. Левченко О. Театр у системі філософської антропології. Нац. центр театр. мистец. ім. Леся Курбаса.Київ, 2012. 296 с. 18. Печеранський І. Сутність і призначення мистецтва в естетичному вченні Г. Геґеля. СХІД. Київ, № 5 (157) вересень-жовтень, 2018. С. 27. 19. Grotowski J. Towards a Poor Theatre. A Clarion book, 1969. – P. 15–25. 20. Marsel G. Position and Approches concretes du Mystere. Louane, Paris, Nauwelaerts, 1967. 16 p. 21. Nietzsche F. The birth of tragedy from the spirit of music. Penguin. London, 1993. 160 c. 22. Валько Р. Хаос, чи порядок. Питання системності у процесі навчання та виховання актора (на матеріалах кваліфікаційних робіт 2014–2019 рр. зі спеціальності 026 “Сценічне мистецтво (акторське мистецтво драматичного театру і кіно)” Львівського національного університету імені Івана Франка). Вісник Львівського національного університету ім. І.Франка. Серія мистецтвознавство. 2022. Вип. 23. С. 82–94. 23. Валько Р. Театр. Антропологічний вимір… Вісник Львівського університету. Серія мист-во. 2024. Вип. 25. С. 151–158. 24. Валько Р. Деякі ключові аспекти етики у процесі виховання актора. Просценіум. №1-2 (68-69). 2024. С.99-104. 25. Валько Р. М. Б. М. Козак – педагог. Відлуння розмови, якої… не було? // Просценіум № 2 (70-61) 2024.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином: - практичні заняття: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40; - самостійна робота: 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 10; - залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 Підсумкова максимальна кількість балів 100 **Практичні вправи.** При оцінюванні буде враховуватись творчий підхід до виконання завдань та правильність і точність розуміння та практичного втілення. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Студенти зобов’язані інформувати викладача про неможливість відвідин. У кожному разі студенти зобов’язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових та практичних робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся

	література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Максимальна кількість балів**
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	
8 занять (5*8) = 40 балів (максимально)	**40 балів**
студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішують усі тестові завдання.	**5**
студенти достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладені деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішують більшість тестових завдань.	**4**
студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішують половину тестових завдань.	**3**
студенти не в повному обсязі володіють навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладають його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішують меншість тестових завдань.	**2**
студенти частково володіють навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішують окремі тестові завдання.	**1**
2. Самостійна робота студентів	
Критерії оцінювання	
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (наприклад тестуванні), до самостійної роботи здобувачів відноситься їхнє відвідування наукових конференцій чи публічних подій, лекцій, воркшопів, пов'язаних із темами дисципліни.	**10**

Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Навчання іноземною мовою	У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали та джерела англійською мовою. Частково навчальний матеріал вивчається англійською мовою (фрагментарно).
Позааудиторні заняття	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Кількість годин
Згідно з розкладом	Вступ. Що таке «театральна антропологія»?	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Гра в культурі, ритуалі та обрядах. Першопричинна гра	Семінар		2
Згідно з	Людина і тіло. Людина і "дух", Енергія.	Лекція		2

розкладом	Самостійна робота			5,5
	Акторське тіло в різних техніках акторського виконання	Семінар		2
Згідно з розкладом	"Жорстокість" і театр	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Театральність. Акторство як професія і як ремесло	Семінар		2
Згідно з розкладом	Людське зоо і «монструаріум»	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Східні техніки акторської гри.	Семінар		2
Згідно з розкладом	Театр Но, Кабукі, Китайська опера, тощо	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Театр катхакалі та театр Бунраку	Семінар		2
Згідно з розкладом	Система акторського тренінгу і біомеханіки.	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Режисерські унікальні розробки акторського тренінгу. Єжи Ґротовський	Семінар		2
Згідно з розкладом	Євдженіо Барба та театр «Одін» – особливий спосіб взаємодії з культурою	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Режисерський метод виховання актора – Теодорос Терзопулос	Семінар		2
Згідно з розкладом	Режисерський метод виховання актора – Тадаші Сузукі	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Комедія дель-арте і її сучасні послідовники Джорджо Стреллер і Даріо Фо	Семінар		2
Згідно з розкладом	Школа театральної антропології	Лекція		2
	Самостійна робота			5,5
	Підсумкове заняття	Семінар		2